

Số: ~~931~~ /TTr-CP

Hà Nội, ngày 14 tháng 10 năm 2025

TỜ TRÌNH

Dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi)

Kính gửi: Quốc hội

Thực hiện Luật Ban hành văn bản quy phạm pháp luật số 64/2025/QH15 được sửa đổi, bổ sung bởi Luật số 87/2025/QH15, Chính phủ đã có Tờ trình số 800/TTr-CP ngày 16/9/2025 trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội về dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

Trên cơ sở kết luận của Ủy ban Thường vụ Quốc hội tại Thông báo số 3557/TB-VPQH ngày 26/9/2025 và ý kiến thẩm tra sơ bộ của Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội tại Báo cáo số 1070/BC-UBKTTTC15 ngày 21/9/2025, các ý kiến của Đại biểu Quốc hội tại hội nghị đại biểu quốc hội chuyên trách, Phiên họp toàn thể để thẩm tra chính thức đối với dự án Luật BHTG (sửa đổi), Chính phủ đã hoàn thiện hồ sơ dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi) như sau:

I. SỰ CẦN THIẾT BAN HÀNH VĂN BẢN

1. Cơ sở chính trị, pháp lý

- Kế hoạch số 81/KH-UBTVQH ngày 05/11/2021 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về triển khai thực hiện Kết luận số 19-KL/TW của Bộ Chính trị và Đề án Định hướng Chương trình xây dựng pháp luật nhiệm kỳ Quốc hội khóa XV đã đề ra nhiệm vụ tổ chức nghiên cứu, rà soát để kiến nghị sửa đổi, bổ sung hoặc nghiên cứu, xây dựng mới các văn bản luật, pháp lệnh, nghị quyết, trong đó có nhiệm vụ “*Nghiên cứu, rà soát Luật BHTG*”.

- Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII cho giai đoạn 2021-2025 nêu định hướng đột phá chiến lược: “... (1) Hoàn thiện đồng bộ thể chế phát triển, trước hết là thể chế phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa... Tập trung ưu tiên hoàn thiện đồng bộ, có chất lượng và tổ chức thực hiện tốt hệ thống luật pháp, cơ chế, chính sách, tạo lập môi trường đầu tư kinh doanh thuận lợi, lành mạnh, công bằng cho mọi thành phần kinh tế, thúc đẩy đổi mới sáng tạo; huy động, quản lý và sử dụng có hiệu quả mọi nguồn lực cho phát triển...”.

- Tại Nghị quyết số 27-NQ/TW ngày 09/11/2022 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII về tiếp tục xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam trong giai đoạn mới nêu nhiệm vụ, giải pháp: *“Tăng cường vai trò, nâng cao trách nhiệm của bộ trưởng với tư cách thành viên Chính phủ trong quản lý vĩ mô và xây dựng chính sách. Thực hiện nguyên tắc một việc chỉ giao cho một cơ quan chủ trì, chịu trách nhiệm chính, các cơ quan có liên quan phối hợp thực hiện; từng bước xóa bỏ cơ chế phối hợp liên ngành, gắn với việc xác định rõ trách nhiệm của người đứng đầu. Phát huy đầy đủ vị trí, vai trò của Chính phủ là cơ quan hành chính nhà nước cao nhất, thực hiện quyền hành pháp, là cơ quan chấp hành của Quốc hội; đề cao tính chủ động, sáng tạo, tập trung vào quản lý vĩ mô, xây dựng chính sách, pháp luật, chiến lược, quy hoạch, kế hoạch, công cụ kiểm tra, giám sát, bảo đảm tính thống nhất, thông suốt, kỷ luật, kỷ cương, hiệu lực, hiệu quả của nền hành chính quốc gia”*.

- Tại Nghị quyết 66-NQ/TW ngày 30/4/2025 của Bộ Chính trị về đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới đã quán triệt quan điểm, chỉ đạo: *“Xây dựng pháp luật phải bám sát thực tiễn, “đứng trên mảnh đất thực tiễn của Việt Nam”, tiếp thu có chọn lọc giá trị tinh hoa của nhân loại, bảo đảm tính hệ thống, nắm bắt mọi cơ hội, mở đường, khơi thông mọi nguồn lực, đưa thể chế, pháp luật trở thành lợi thế cạnh tranh, nền tảng vững chắc, động lực mạnh mẽ cho phát triển, tạo dư địa thúc đẩy tăng trưởng kinh tế “hai con só”, nâng cao đời sống của Nhân dân, bảo đảm quốc phòng, an ninh, đối ngoại của đất nước”*. Nghị quyết cũng chỉ đạo quan điểm đổi mới tư duy, định hướng xây dựng pháp luật: *“Công tác xây dựng pháp luật phải thể chế hóa đầy đủ, đúng đắn, kịp thời chủ trương, đường lối của Đảng; xuất phát từ lợi ích toàn cục của đất nước... Các quy định của luật phải mang tính ổn định, đơn giản, dễ thực hiện, lấy người dân, doanh nghiệp làm trung tâm... Bên cạnh một số bộ luật, luật quy định về quyền con người, quyền công dân, tổ tụng tư pháp cần cụ thể, về cơ bản các luật khác, nhất là luật điều chỉnh các nội dung về kiến tạo phát triển chỉ quy định những vấn đề khung, những vấn đề có tính nguyên tắc thuộc thẩm quyền của Quốc hội, còn những vấn đề thực tiễn thường xuyên biến động thì giao Chính phủ, Bộ, ngành, địa phương quy định để bảo đảm linh hoạt, phù hợp với thực tiễn”*.

- Tại Nghị quyết số 68-NQ/TW ngày 04/5/2025 của Bộ Chính trị về phát triển kinh tế tư nhân đã đề ra quan điểm, chỉ đạo: *“Phát triển kinh tế tư nhân nhanh, bền vững, hiệu quả, chất lượng cao vừa là nhiệm vụ trọng tâm, cấp bách, vừa mang tính chiến lược lâu dài; cần được cụ thể hoá trong các chiến lược, chính sách phát triển của đất nước; nhằm phát huy mọi tiềm năng, thế mạnh, giải phóng toàn bộ sức sản xuất, kích hoạt, huy động và sử dụng hiệu quả mọi nguồn lực, nhất là nguồn lực trong Nhân dân cho phát triển kinh tế - xã hội, củng cố và tăng*

cường quốc phòng, an ninh, tăng cường đối ngoại và hội nhập quốc tế” và “bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của doanh nghiệp và doanh nhân”. Bên cạnh đó, Nghị quyết cũng chỉ đạo “có cơ chế bổ sung nguồn lực, chính sách bảo hiểm hợp lý bảo đảm an toàn hệ thống”; “Hỗ trợ doanh nghiệp nâng cao năng lực quản trị, xây dựng hệ thống tài chính minh bạch, chuẩn mực, chuẩn hoá chế độ kế toán, kiểm toán, thực hiện các giải pháp tăng uy tín và khả năng tiếp cận các nguồn lực tài chính”; “Tăng cường thanh tra, kiểm tra, giám sát chặt chẽ hoạt động của các tổ chức tín dụng và hoạt động cấp tín dụng; ...”.

- Tại Nghị quyết số 57-NQ/TW ngày 22/12/2024 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia xác định tầm nhìn đến năm 2045 đã đề ra quan điểm, chỉ đạo: *“Có cách tiếp cận mở, vận dụng sáng tạo, cho phép thí điểm đối với những vấn đề thực tiễn mới đặt ra...”*.

- Nghị quyết số 197/2025/QH15 ngày 17/5/2025 của Quốc hội về một số cơ chế, chính sách đặc biệt tạo đột phá trong xây dựng và tổ chức thi hành pháp luật quy định các nguyên tắc áp dụng cơ chế, chính sách đặc biệt như: *“Nghiên cứu chiến lược, chính sách để xây dựng quan điểm, chủ trương, đường lối, định hướng về xây dựng pháp luật tại cơ quan của Đảng, Nhà nước...”*; *“Bảo đảm áp dụng cơ chế, chính sách đặc biệt đúng đối tượng, công khai, minh bạch, hiệu quả, tiết kiệm; phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, lợi ích nhóm, cục bộ, ngăn chặn mọi biểu hiện trục lợi trong công tác xây dựng, tổ chức thi hành pháp luật và trong thực hiện cơ chế, chính sách đặc biệt quy định tại Nghị quyết này”*.

- Nghị quyết số 191/NQ-CP về phiên họp chuyên đề xây dựng pháp luật tháng 6 năm 2025, trong đó, Chính phủ quyết nghị thống nhất sự cần thiết ban hành Luật Bảo hiểm tiền gửi; cơ bản thống nhất nội dung 05 chính sách do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đề xuất.

- Quyết định số 986/QĐ-TTg ngày 08/8/2018 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt chiến lược phát triển ngành Ngân hàng Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 xác định một trong những nhiệm vụ và giải pháp chủ yếu đối với Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam (BHTGVN) là tăng cường năng lực tài chính, nâng cao năng lực hoạt động, hoàn thiện mô hình tổ chức, nâng cao trình độ cán bộ, áp dụng công nghệ hiện đại nhằm thực hiện tốt nhiệm vụ giám sát, kiểm tra, tham gia kiểm soát đặc biệt (KSDB), phát hiện, cảnh báo sớm những rủi ro tiềm ẩn đối với tổ chức tham gia BHTG; tham gia tái cơ cấu có hiệu quả đối với các tổ chức tín dụng (TCTD) yếu kém; tính và thu phí BHTG, quản lý nguồn vốn đầu tư, tuyên truyền chính sách BHTG, chi trả bảo hiểm theo hướng phù hợp với thông lệ quốc tế và các quy định của pháp luật Việt Nam.

- Quyết định số 1660/QĐ-TTg ngày 30/12/2022 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 đưa ra giải pháp chủ yếu về hoàn thiện cơ sở pháp lý là sửa đổi, bổ sung Luật BHTG và hệ thống văn bản hướng dẫn thi hành Luật BHTG; hoàn thiện quy định về chế độ tài chính của tổ chức BHTG; tăng cường năng lực tài chính thông qua việc cho phép tổ chức BHTG đa dạng hóa hình thức và danh mục đầu tư; bổ sung hình thức vay từ Ngân hàng Nhà nước Việt Nam trong trường hợp nguồn vốn của tổ chức bảo hiểm tiền gửi không đủ để trả tiền bảo hiểm.

- Quyết định số 689/QĐ-TTg ngày 08/6/2022 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Đề án “Cơ cấu lại hệ thống các TCTD gắn với xử lý nợ xấu giai đoạn 2021-2025”, một trong các giải pháp cơ cấu lại là: Bổ sung chức năng, nhiệm vụ của BHTGVN được tham gia cơ cấu lại TCTD yếu kém (bao gồm việc sử dụng Quỹ dự phòng nghiệp vụ để cơ cấu lại tổ chức tín dụng yếu kém).

- Chỉ thị số 06/CT-TTg ngày 12/3/2023 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường giải pháp đảm bảo an toàn hoạt động, củng cố vững chắc hệ thống quỹ tín dụng nhân dân (QTDND), trong đó yêu cầu: (i) tăng cường vai trò và giao nhiệm vụ BHTGVN trong việc phối hợp tham gia, hỗ trợ chức năng kiểm tra, giám sát của NHNN đối với các QTDND; (ii) nghiên cứu đề xuất việc sửa đổi Luật BHTG để sử dụng nguồn tiền kết dư phí BHTG để xử lý các TCTD yếu kém.

2. Cơ sở thực tiễn

2.1. Những kết quả đạt được

Luật Bảo hiểm tiền gửi số 06/2012/QH13 được Quốc hội khóa XIII thông qua ngày 18/6/2012 và có hiệu lực thi hành kể từ ngày 01/01/2013. Luật BHTG được xây dựng nhằm hoàn thiện khung pháp lý về BHTG; nâng cao giá trị pháp lý của các quy định pháp luật về BHTG. Sau 11 năm (2013-2024) triển khai, Luật BHTG đã đạt được một số kết quả, gồm:

(i) Luật BHTG đã thể chế hóa quan điểm, chủ trương và chính sách của Đảng và Nhà nước về bảo vệ quyền lợi người gửi tiền, thể hiện tính đặc thù của hệ thống tài chính - ngân hàng Việt Nam, phù hợp thể chế chính trị của Việt Nam; phù hợp điều kiện kinh tế, xã hội ở Việt Nam.

(ii) Khung pháp lý, cơ chế, chính sách về BHTG không ngừng được hoàn thiện. Sau khi Luật BHTG có hiệu lực, các văn bản dưới Luật cũng đã được ban hành nhằm hướng dẫn chi tiết và cụ thể hóa một số nội dung tại Luật BHTG để triển khai thực hiện. Các văn bản này tạo nên khung pháp lý tương đối đầy đủ và toàn diện cho hoạt động BHTG và tổ chức BHTG.

(iii) Luật BHTG đã bảo đảm tính thống nhất, đồng bộ, hiệu quả của hệ thống pháp luật về tài chính ngân hàng, tạo điều kiện tăng cường sự phối hợp, hoạt động hiệu quả của các cấu phần trong mạng lưới an toàn tài chính quốc gia.

(iv) Luật BHTG được ban hành trên cơ sở tham khảo kinh nghiệm của các quốc gia và hướng dẫn phát triển hệ thống BHTG hiệu quả của các tổ chức quốc tế, bảo đảm sự phù hợp nhất định với các chuẩn mực quốc tế về BHTG.

(v) Luật BHTG là văn bản pháp lý cao nhất và toàn diện về BHTG, trong đó quy định đầy đủ các nội dung về hoạt động BHTG ở Việt Nam, xác định rõ vị trí, chức năng, nhiệm vụ của tổ chức BHTG, cụ thể hóa quyền và nghĩa vụ của tổ chức tham gia BHTG, người được BHTG, quy định cụ thể về tiền gửi được bảo hiểm, thời điểm chi trả bảo hiểm, số tiền bảo hiểm được trả, xử lý số tiền vượt hạn mức trả tiền bảo hiểm... qua đó góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động BHTG, bảo vệ tốt hơn quyền lợi của người gửi tiền, góp phần quan trọng đảm bảo sự phát triển an toàn, ổn định, lành mạnh của hoạt động ngân hàng.

Với những bước tiến trong quy định của Luật BHTG, BHTGVN đã phát huy được vai trò bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền, góp phần duy trì sự ổn định của hệ thống các TCTD, bảo đảm sự phát triển an toàn, lành mạnh của hoạt động ngân hàng.

2.2. Những mặt tồn tại, hạn chế

Quá trình 12 năm triển khai thực hiện Luật BHTG và các văn bản hướng dẫn thi hành cũng đã phát sinh một số khó khăn, vướng mắc cần được giải quyết để nâng cao hơn nữa vai trò của tổ chức BHTG, để chính sách BHTG thực sự đem lại hiệu quả, góp phần duy trì sự ổn định của hệ thống các TCTD, bảo đảm sự phát triển an toàn và lành mạnh của hoạt động ngân hàng, như:

(i) Quyền và nghĩa vụ của tổ chức tham gia BHTG, tổ chức BHTG cần được sửa đổi, bổ sung để phù hợp với văn bản quy phạm pháp luật có liên quan và thực tiễn triển khai.

(ii) Vấn đề về phí BHTG cần được sửa đổi, bổ sung để khắc phục những bất cập trong thực tiễn triển khai.

(iii) Hạn mức trả tiền bảo hiểm, thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm cần được quy định phù hợp và đồng bộ với các văn bản quy phạm pháp luật khác, bảo vệ tốt hơn quyền và lợi ích hợp pháp của người gửi tiền.

Hạn mức trả tiền bảo hiểm (số tiền bảo hiểm tối đa tổ chức BHTG chi trả cho 01 khách hàng tại 01 một tổ chức tham gia BHTG khi tổ chức tham gia BHTG bị phá sản) hiện tại là 125 triệu đồng. Với hạn mức này, tỷ lệ số dư tiền gửi được bảo hiểm toàn bộ trên tổng số dư tiền gửi được bảo hiểm ở Việt Nam mới chỉ đạt 8,38%, thấp hơn nhiều so với trung bình trên toàn cầu là 47%; Tỷ lệ người gửi

tiền được bảo hiểm toàn bộ/tổng số người gửi tiền được bảo hiểm của toàn hệ thống là 92,43%. Tuy nhiên, nếu loại trừ lượng người gửi tiền có số dư từ dưới 50.000 đồng¹ thì tỷ lệ này chỉ ở mức 87,89%, thấp hơn so với được IADI khuyến nghị là 90-95%.

(iv) Quy định về thời điểm chi trả tiền gửi được bảo hiểm hiện nay chưa đảm bảo tính kịp thời, chưa có cơ sở để BHTGVN thực hiện chi trả tiền gửi sớm hơn, ngay khi TCTD xảy ra sự kiện có nguy cơ gây mất an toàn hệ thống. Việc tổ chức BHTG chỉ có thể thực hiện chi trả tiền gửi sau khi TCTD đã có quyết định phá sản sẽ không đảm bảo được vai trò của BHTGVN trong việc ổn định tâm lý người gửi tiền, ngăn chặn nguy cơ đổ vỡ, bảo vệ tốt nhất quyền lợi người gửi tiền.

(Những khó khăn, vướng mắc trong quá trình triển khai, thi hành Luật BHTG năm 2012 được trình bày cụ thể tại Báo cáo tổng kết thi hành Luật BHTG).

Bên cạnh đó, ngày 18/01/2024, Quốc hội đã thông qua Luật Các TCTD. Luật Các TCTD năm 2024 đã sửa đổi, bổ sung một số quy định về quyền, nghĩa vụ của BHTGVN tham gia vào quá trình can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt TCTD. Tuy nhiên một số nội dung Luật Các TCTD không quy định chi tiết mà dẫn chiếu thực hiện theo pháp luật về BHTG. Điều này đặt ra yêu cầu sửa đổi, bổ sung Luật BHTG để thống nhất với quy định của Luật Các TCTD và có cơ sở để BHTGVN thực hiện hiệu quả nhiệm vụ được giao, góp phần vào việc duy trì sự ổn định của hệ thống các TCTD.

Kết luận:

Từ bối cảnh nêu trên, việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) là yêu cầu cấp thiết để Luật BHTG được triển khai hiệu quả trong thực tiễn, thống nhất với các quy định pháp luật khác có liên quan và là cơ sở pháp lý cho hoạt động của BHTGVN phát huy được vai trò, vị thế của tổ chức BHTG.

II. MỤC ĐÍCH BAN HÀNH, QUAN ĐIỂM XÂY DỰNG DỰ THẢO LUẬT

1. Mục đích ban hành văn bản

Việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) nhằm xử lý khó khăn, vướng mắc trong hoạt động bảo hiểm tiền gửi thời gian qua, đảm bảo sự đồng bộ, thống nhất với pháp luật liên quan, tạo hành lang pháp lý đầy đủ, rõ ràng để tổ chức BHTG nâng cao năng lực tài chính và tham gia sâu hơn vào quá trình cơ cấu lại TCTD, qua đó bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền, đảm bảo duy trì sự ổn định của hệ thống TCTD, an ninh, an toàn xã hội theo định hướng tại Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 đã được cấp có thẩm quyền thông qua.

¹ thường là số dư tài khoản thanh toán không hoạt động.

2. Quan điểm xây dựng dự thảo văn bản

Thứ nhất, việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) cần bám sát, thể chế hóa đầy đủ chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách của Nhà nước về BHTG và cơ cấu lại TCTD yếu kém; 05 chính sách đã được Chính phủ thông qua tại Nghị quyết số 191/NQ-CP.

Thứ hai, việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) cần được xây dựng theo hướng khắc phục những bất cập, hạn chế qua quá trình thực thi Luật BHTG từ năm 2012 đến nay và kế thừa những quy định tại Luật BHTG 2012 vẫn còn phù hợp với thực tiễn.

Thứ ba, việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) cần đảm bảo đồng bộ với các quy định pháp luật khác có liên quan để việc thực thi đạt hiệu quả trong thực tế.

Thứ tư, việc xây dựng Luật BHTG (sửa đổi) được thực hiện trên cơ sở tham khảo, học tập kinh nghiệm xây dựng Luật BHTG của các nước, tham khảo hướng dẫn phát triển hệ thống BHTG hiệu quả của các tổ chức quốc tế và phù hợp với thực tiễn tại Việt Nam.

III. QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG DỰ THẢO LUẬT

1. Ngày 26/6/2025, Chính phủ đã có Nghị quyết số 191/NQ-CP về phiên họp chuyên đề xây dựng pháp luật tháng 6 năm 2025, trong đó thống nhất sự cần thiết ban hành Luật Bảo hiểm tiền gửi; cơ bản thống nhất nội dung 05 chính sách do Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đề xuất.

2. Trên cơ sở Nghị quyết của Chính phủ, NHNN đã nghiên cứu, xây dựng dự thảo Luật BHTG (sửa đổi).

3. NHNN đã có công văn gửi lấy ý kiến Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các Bộ, ngành, cơ quan, tổ chức có liên quan, TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài, Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam; đăng tải hồ sơ trên Cổng thông tin điện tử của NHNN và Cổng pháp luật quốc gia để lấy ý kiến rộng rãi. Các ý kiến tham gia góp ý được NHNN tổng hợp, tiếp thu, giải trình đầy đủ và được đăng tải trên Cổng thông tin điện tử của NHNN. NHNN cũng đã tổ chức các buổi làm việc trực tiếp với Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam để tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý của Bảo hiểm tiền gửi Việt Nam.

4. Ngày 19/8/2025, Bộ Tư pháp đã có Báo cáo thẩm định số 358/BCTĐ-BTP thẩm định đối với dự thảo Luật BHTG (sửa đổi). Ngày 21/8/2025, NHNN đã có báo cáo tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp.

5. Ngày 21/8/2025, NHNN đã có Tờ trình số 133/TTr-NHNN trình Chính phủ về hồ sơ dự án Luật BHTG (sửa đổi).

6. Ngày 16/9/2025, Chính phủ có Nghị quyết số 283/NQ-CP về Phiên họp

Chính phủ chuyên đề pháp luật tháng 8 năm 2025, trong đó giao Thống đốc NHNN thừa ủy quyền của Thủ tướng Chính phủ, thay mặt Chính phủ ký Tờ trình Quốc hội dự án Luật BHTG tại kỳ họp thứ 10 Quốc hội khóa XV

7. Ngày 16/9/2025, Chính phủ đã có Tờ trình số 800/TTr-CP trình Ủy ban Thường vụ Quốc hội dự án Luật BHTG (sửa đổi).

8. Ngày 21/9/2025, Ủy ban Kinh tế và Tài chính (UBKTTC) đã có Báo cáo số 1070/BC-UBKTTC15 thẩm tra sơ bộ dự án Luật BHTG (sửa đổi).

Ngày 22/9/2025, tại Phiên họp thứ 49, Ủy ban Thường vụ Quốc hội đã xem xét, cho ý kiến về dự án Luật BHTG (sửa đổi). Ngày 26/9/2025, Văn phòng Quốc hội có Thông báo số 3557/TB-VPQH về Kết luận của Ủy ban Thường vụ Quốc hội về dự án Luật BHTG (sửa đổi).

Trên cơ sở kết luận của Ủy ban Thường vụ Quốc hội tại Thông báo số 3557/TB-VPQH và ý kiến thẩm tra sơ bộ của UBKTTC tại Báo cáo số 1070/BC-UBKTTC15 ngày 21/9/2025, Ngân hàng Nhà nước Việt Nam đã có Báo cáo số 399/BC-NHNN ngày 29/9/2025 gửi các vị đại biểu Quốc hội hoạt động chuyên trách về việc tiếp thu, giải trình về dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi).

9. Ngày 29/9/2025, Hội nghị đại biểu Quốc hội chuyên trách lần thứ 8 (ngày 29/9/2025) cho ý kiến đối với dự án Luật BHTG (sửa đổi).

10. Ngày 03/10/2025, UBKTTC tổ chức Phiên họp toàn thể để thẩm tra chính thức đối với dự án Luật BHTG (sửa đổi).

Tại Thông báo Kết luận số 3557/TB-VPQH, Ủy ban Thường vụ Quốc hội yêu cầu: “Đề nghị Chính phủ chỉ đạo Cơ quan chủ trì soạn thảo và các cơ quan hữu quan nghiên cứu, tiếp thu ý kiến của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, ý kiến thẩm tra sơ bộ của Thường trực Ủy ban Kinh tế và Tài chính, ý kiến tham gia thẩm tra của Hội đồng Dân tộc, các Ủy ban khác của Quốc hội, khẩn trương hoàn thiện hồ sơ dự án Luật trình Hội nghị đại biểu Quốc hội chuyên trách lần thứ 8 và trình Quốc hội tại Kỳ họp thứ 10 theo quy định”.

Trên cơ sở kết quả nghiên cứu, tiếp thu, giải trình ý kiến của Ủy ban Thường vụ Quốc hội, ý kiến thẩm tra sơ bộ của Ủy ban KTTC, các ý kiến của Đại biểu Quốc hội tại hội nghị đại biểu quốc hội chuyên trách, Phiên họp toàn thể để thẩm tra chính thức đối với dự án Luật BHTG (sửa đổi), Chính phủ đã hoàn thiện dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) trình Quốc hội.

IV. BỐ CỤC VÀ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA DỰ THẢO LUẬT

1. Phạm vi điều chỉnh, đối tượng áp dụng

- Về phạm vi điều chỉnh: Luật BHTG (sửa đổi) quy định về hoạt động bảo hiểm tiền gửi; quyền và nghĩa vụ của người được bảo hiểm tiền gửi, tổ chức tham

gia bảo hiểm tiền gửi, tổ chức bảo hiểm tiền gửi; quản lý nhà nước về bảo hiểm tiền gửi.

- Về đối tượng áp dụng: Luật BHTG (sửa đổi) áp dụng đối với người được bảo hiểm tiền gửi, tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi, tổ chức bảo hiểm tiền gửi, cơ quan, tổ chức và cá nhân khác có liên quan đến hoạt động bảo hiểm tiền gửi.

2. Bộ cục của dự thảo văn bản

Dự thảo gồm 08 Chương, 42 Điều, trong đó: sửa đổi, bổ sung 26 điều; bổ sung mới 07 điều; bãi bỏ 04 điều; giữ nguyên 09 điều. Cụ thể:

Chương I: Những quy định chung, gồm 11 điều

Chương II: Quyền, nghĩa vụ của người được BHTG, tổ chức tham gia BHTG, tổ chức BHTG, gồm 03 điều

Chương III: Hoạt động BHTG, gồm 12 điều

Chương IV: Tổ chức BHTG, gồm 05 điều

Chương V: Hoạt động thông tin, báo cáo, gồm 02 điều

Chương VI: Thanh tra về BHTG, gồm 01 điều

Chương VII: Tham gia xử lý TCTD được can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt; tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng trong hoạt động của TCTD, gồm 05 điều

Chương VIII: Điều khoản thi hành, gồm 03 điều.

3. Nội dung cơ bản của dự thảo Luật

3.1. Chương I: Những quy định chung

- Dự thảo Luật BHTG kế thừa quy định về mục đích, nguyên tắc của BHTG, trách nhiệm tham gia BHTG của TCTD, chi nhánh ngân hàng nước ngoài, chính sách của nhà nước về BHTG, quyền, nghĩa vụ của người được bảo hiểm.

- Về trách nhiệm quản lý nhà nước về BHTG, dự thảo Luật về cơ bản kế thừa quy định tại Luật hiện hành về cơ quan quản lý nhà nước về BHTG, trách nhiệm quản lý nhà nước về BHTG của NHNN, bên cạnh đó, dự thảo cũng bổ sung quy định trách nhiệm quản lý nhà nước về BHTG của Bộ Tài chính, phù hợp với các nội dung được bổ sung tại dự thảo Luật và chức năng, nhiệm vụ của Bộ Tài chính.

3.2. Chương II: Quyền, nghĩa vụ của người được BHTG, tổ chức tham gia BHTG, tổ chức BHTG

- Về quyền, nghĩa vụ của người được bảo hiểm tiền gửi, tổ chức tham gia BHTG, về cơ bản được kế thừa theo Luật hiện hành; dự thảo Luật bổ sung trách nhiệm của tổ chức tham gia BHTG trong việc tính phí BHTG, công khai việc

tham gia bảo hiểm tiền gửi theo quy định của Luật này; phối hợp với tổ chức BHTG tuyên truyền chính sách, pháp luật về BHTG, qua đó làm rõ hơn vai trò, trách nhiệm của tổ chức BHTG trong hoạt động BHTG.

- Về quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG, dự thảo Luật bổ sung quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG thực hiện kiểm tra tổ chức tham gia BHTG theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao; vay đặc biệt từ NHNN; tham gia vào quá trình xử lý tổ chức tham gia BHTG như: cử người đủ tiêu chuẩn, điều kiện để giữ chức danh quản lý, điều hành, thành viên Ban kiểm soát tại QTDND được kiểm soát đặc biệt theo yêu cầu của NHNN; tham gia đánh giá tính khả thi phương án cơ cấu lại TCTD được kiểm soát đặc biệt theo pháp luật về TCTD; mua trái phiếu dài hạn của TCTD nhận chuyển giao bắt buộc, cho vay đặc biệt tổ chức tham gia BHTG...

Việc sửa đổi, bổ sung quyền, nghĩa vụ của tổ chức BHTG đảm bảo tính thống nhất giữa quy định của Luật BHTG với Luật có liên quan (Luật các TCTD), phù hợp với chỉ đạo của các cấp thẩm quyền trong việc tăng cường vai trò và giao nhiệm vụ cho BHTGVN trong việc phối hợp tham gia, hỗ trợ chức năng kiểm tra của NHNN đối với các tổ chức tham gia BHTG, tham gia tái cơ cấu hiệu quả đối với các TCTD yếu kém².

3.3. Chương III: Hoạt động BHTG

- Về việc cấp, thu hồi chứng nhận tham gia BHTG: Để đơn giản hóa thủ tục cấp, thu hồi chứng nhận tham gia BHTG, dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung theo hướng việc cấp, thu hồi Chứng nhận sẽ được tổ chức BHTG thực hiện ngay sau khi NHNN, cơ quan có thẩm quyền cấp, thu hồi Giấy phép thành lập, hoạt động của tổ chức tham gia BHTG, có văn bản tạm đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi, không yêu cầu tổ chức tham gia BHTG phải có hồ sơ đề nghị cấp Chứng nhận như hiện nay. NHNN có trách nhiệm cung cấp thông tin để BHTGVN thực hiện việc cấp Chứng nhận. Việc cấp lại Chứng nhận tham gia BHTG được thực hiện theo đề nghị của tổ chức tham gia BHTG. Việc cấp, cấp lại, thu hồi Chứng nhận tham gia bảo hiểm tiền gửi thực hiện theo hướng dẫn của tổ chức bảo hiểm tiền gửi.

- Về công khai việc tham gia BHTG: Dự thảo Luật điều chỉnh theo hướng bỏ quy định về niêm yết Chứng nhận tham gia BHTG, giao BHTGVN chủ động hướng dẫn tổ chức tham gia BHTG thực hiện công khai việc tham gia BHTG tại

² Quyết định số 986/QĐ-TTg ngày 08/8/2018 của Thủ tướng Chính phủ về Chiến lược phát triển ngành Ngân hàng Việt Nam đến năm 2025, định hướng đến năm 2030 đã xác định mục tiêu đối với BHTGVN như sau: “Tăng cường năng lực tài chính, nâng cao năng lực hoạt động, hoàn thiện mô hình tổ chức, nâng cao trình độ cán bộ, áp dụng công nghệ hiện đại nhằm thực hiện tốt nhiệm vụ giám sát, kiểm tra, tham gia KSDB, phát hiện, cảnh báo sớm những rủi ro tiềm ẩn đối với tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi; tham gia tái cơ cấu hiệu quả đối với các tổ chức tín dụng yếu kém,...”; Chỉ thị số 06/CT-TTg ngày 12/3/2019 của Thủ tướng Chính phủ về tăng cường giải pháp nhằm đảm bảo an toàn hoạt động, củng cố vững chắc hệ thống QTDND, Thủ tướng Chính phủ yêu cầu cần phát huy vai trò của BHTGVN trong việc hỗ trợ tài chính và xử lý khó khăn của QTDND, tăng cường vai trò tham gia, hỗ trợ chức năng kiểm tra, giám sát của NHNN Việt Nam đối với các QTDND.

tất cả các điểm giao dịch có nhận tiền gửi, trên trang thông tin điện tử của tổ chức tham gia BHTG (nếu có), các hình thức khác. Quy định này tạo sự chủ động trong việc áp dụng các hình thức công khai, phù hợp với xu hướng đẩy mạnh ứng dụng công nghệ trong hoạt động của tổ chức, doanh nghiệp.

- Về phí BHTG, dự thảo Luật sửa đổi, bổ sung quy định về phí BHTG, theo đó để có cơ sở áp dụng cơ chế phí linh hoạt, phù hợp với thực tiễn và vẫn đảm bảo nguồn thu phí BHTG ổn định, dự thảo Luật giao Thông đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quy định mức phí BHTG, việc áp dụng phí BHTG đồng hạng hoặc phân biệt phù hợp với đặc thù hệ thống TCTD Việt Nam trong từng thời kỳ. Bên cạnh đó, đối với các TCTD được kiểm soát đặc biệt, dự thảo Luật bổ sung quy định về tạm hoãn nộp tiền nợ phí BHTG phát sinh trước thời điểm đặt vào kiểm soát đặc biệt cho các TCTD được kiểm soát đặc biệt, qua đó tạo cơ sở để các tổ chức này chưa phải thực hiện ngay việc nộp khoản phí BHTG nộp thiếu, nộp chậm và khoản tiền chậm nộp (nếu có), tuy nhiên TCTD có trách nhiệm xây dựng kế hoạch để hoàn trả khoản tiền được tạm hoãn nộp trong phương án cơ cấu lại.

Các quy định về biện pháp xử lý, trách nhiệm của tổ chức tham gia BHTG khi nộp thiếu, nộp chậm phí BHTG cơ bản được kế thừa Luật hiện hành.

- Về trả tiền bảo hiểm, dự thảo Luật quy định thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm kể từ một trong các thời điểm sau: (i) Phương án phá sản TCTD được phê duyệt hoặc NHNN có văn bản xác nhận chi nhánh ngân hàng nước ngoài mất khả năng chi trả tiền gửi cho người gửi tiền; (ii) NHNN có văn bản đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi của TCTD được kiểm soát đặc biệt khi TCTD có lỗ lũy kế lớn hơn 100% giá trị của vốn điều lệ và các quỹ dự trữ theo báo cáo tài chính đã được kiểm toán gần nhất; (iii) Thuộc trường hợp chi trả để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội.

Việc bổ sung thời điểm chi trả BHTG nhằm để xử lý khó khăn, vướng mắc trong việc sử dụng Quỹ dự phòng nghiệp vụ của tổ chức BHTG. Quy định về thời điểm chi trả tiền gửi được bảo hiểm hiện nay chưa đảm bảo tính kịp thời, chưa có cơ sở để BHTGVN thực hiện chi trả tiền gửi sớm hơn, ngay khi TCTD xảy ra sự kiện có nguy cơ gây mất an toàn hệ thống. Việc tổ chức BHTG chỉ có thể thực hiện chi trả tiền gửi sau khi TCTD đã có quyết định phá sản sẽ không đảm bảo được vai trò của BHTGVN trong việc ổn định tâm lý người gửi tiền, ngăn chặn nguy cơ đổ vỡ, bảo vệ tốt nhất quyền lợi người gửi tiền.

Bên cạnh đó, dự thảo Luật điều chỉnh thời hạn trả tiền bảo hiểm theo hướng sớm hơn so với quy định tại Luật hiện hành. Dự thảo Luật cũng điều chỉnh quy định về số tiền bảo hiểm được trả trong trường hợp nhiều người sở hữu chung tiền gửi được bảo hiểm tiền gửi theo thông lệ quốc tế.

Về hạn mức chi trả bảo hiểm tiền gửi, dự thảo Luật bổ sung quy định: khi phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm theo quy định tại khoản 2, 3 Điều 21 Luật này³, trong trường hợp đặc biệt, Thống đốc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam quyết định hạn mức chi trả tối đa bằng toàn bộ các khoản tiền gửi được bảo hiểm của người gửi tiền tại tổ chức tham gia BHTG khi phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm. Hạn mức chi trả bảo hiểm tiền gửi trong trường hợp thực hiện phương án phá sản tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt thực hiện theo quy định của Luật các Tổ chức tín dụng.

Các quy định nêu trên hướng tới mục tiêu phát huy vai trò của tổ chức BHTG trong việc bảo vệ quyền lợi người gửi tiền và đảm bảo an toàn hệ thống. Đối với các quy định về xử lý số tiền gửi vượt hạn mức trả tiền bảo hiểm, thu hồi số tiền bảo hiểm phải trả từ tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi... về cơ bản được kế thừa Luật hiện hành.

3.4. Chương IV: Tổ chức BHTG

- Về tổ chức BHTG, dự thảo Luật điều chỉnh các quy định về mô hình tổ chức, hoạt động, nguồn vốn hoạt động, chế độ tài chính, hạch toán, kế toán của tổ chức bảo hiểm tiền gửi. Theo đó, trên cơ sở kế thừa quy định tại các văn bản điều chỉnh hoạt động của tổ chức BHTG hiện hành, dự thảo Luật bổ sung một số quy định để làm rõ mô hình hoạt động của BHTG (bổ sung quy định về cơ cấu tổ chức quản lý, mạng lưới của tổ chức BHTG); giao Chính phủ quy định về tổ chức, hoạt động, chế độ tiền lương, thù lao, tiền thưởng của tổ chức BHTG phù hợp với tính chất hoạt động của tổ chức bảo hiểm tiền gửi. Dự thảo Luật cũng sửa đổi, bổ sung quy định về nguồn vốn hoạt động của tổ chức BHTG bao gồm: vốn điều lệ, vốn vay đặc biệt từ NHNN, vay từ TCTD, tổ chức khác, theo quy định pháp luật vốn tiếp nhận hỗ trợ theo nguyên tắc có hoàn trả từ ngân sách nhà nước, quỹ dự phòng nghiệp vụ (hình thành cơ bản từ nguồn thu phí BHTG), quỹ đầu tư phát triển, quỹ dự phòng tài chính, vốn hợp pháp khác theo quy định của pháp luật. Dự thảo Luật cũng sửa đổi, bổ sung quy định về chế độ hạch toán, kế toán của tổ chức BHTG theo hướng bổ sung các quy định mang tính nguyên tắc chung về các khoản thu, chi của BHTGVN, đảm bảo công khai, minh bạch trong hoạt động của tổ chức BHTG; bổ sung các quy định về phân phối chênh lệch thu chi tổ chức BHTG sau khi trừ chi phí và trích lập các quỹ, số tiền còn lại được trích lập vào quỹ dự phòng nghiệp vụ để gia tăng quỹ, qua đó bảo vệ tốt hơn quyền lợi người gửi tiền.

Ngoài ra, để có cơ sở hướng dẫn và trên cơ sở kế thừa quy định hiện hành, dự thảo Luật quy định: Chế độ tài chính, hạch toán, kế toán của tổ chức BHTG

³ Khoản 2, 3 Điều 21 dự thảo Luật quy định thời điểm phát sinh nghĩa vụ trả tiền bảo hiểm khi: (2) NHNN có văn bản đình chỉ hoạt động nhận tiền gửi của TCTD được kiểm soát đặc biệt khi TCTD có lỗ lũy kế lớn hơn 100% giá trị của vốn điều lệ và các quỹ dự trữ theo báo cáo tài chính đã được kiểm toán gần nhất; (3) Thuộc trường hợp chi trả để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội

căn cứ cơ chế tài chính đối với công ty TNHH một thành viên do Nhà nước nắm giữ 100% vốn Điều lệ, phù hợp với tính chất hoạt động của tổ chức BHTG và do Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định.

- Dự thảo Luật kế thừa quy định về các hình thức đầu tư của tổ chức BHTG từ nguồn vốn tạm thời nhàn rỗi tại Luật hiện hành bao gồm: mua trái phiếu của Chính phủ, tín phiếu NHNN, gửi tiền tại NHNN. Dự thảo Luật bổ sung các hình thức đầu tư của tổ chức BHTG, bao gồm: mua, bán trái phiếu, chứng chỉ tiền gửi do các NHTM có vốn nhà nước, NHTM cổ phần có vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50% vốn điều lệ phát hành; gửi tiền tại NHTM có vốn nhà nước, NHTM cổ phần có vốn doanh nghiệp nhà nước trên 50% vốn điều lệ; hoạt động đầu tư khác theo quy định của Chính phủ..

Dự thảo Luật cũng bổ sung các quy định để hạn chế rủi ro trong hoạt động đầu tư của tổ chức BHTG như: Tổ chức BHTG phải kiểm soát, quản lý rủi ro; giao Thống đốc NHNN quy định phương thức đầu tư của tổ chức BHTG và quy trình kiểm soát, quản lý rủi ro trong hoạt động đầu tư của tổ chức BHTG.

Về nguồn vốn được sử dụng để thực hiện hoạt động đầu tư, dự thảo Luật quy định: Tổ chức BHTG được sử dụng nguồn vốn hoạt động (trừ nguồn vốn quy định tại khoản 2 Điều 28 Luật này - là vốn vay đặc biệt của NHNN và vốn tiếp nhận hỗ trợ) để thực hiện hoạt động đầu tư. Trong thời gian chưa sử dụng, nguồn vốn quy định tại khoản 2 Điều 28 Luật này phải được gửi tại Ngân hàng Nhà nước Việt Nam.

Quy định về hoạt động đầu tư của tổ chức BHTG cũng tương đồng với hoạt động đầu tư của bảo hiểm xã hội, ngân quỹ nhà nước quy định tại Luật Bảo hiểm xã hội, Nghị định số 24/2016/NĐ-CP quy định chế độ quản lý ngân quỹ nhà nước (đã sửa đổi, bổ sung), trong đó mở rộng danh mục đầu tư đối với một số hoạt động đầu tư ít có rủi ro (như gửi tiền tại NHTM có vốn nhà nước ...) để tăng hiệu quả đầu tư của các quỹ này.

Các nội dung sửa đổi, bổ sung hướng tới việc nâng cao năng lực tài chính của tổ chức BHTG, tạo điều kiện để tổ chức BHTG thực hiện tốt hơn chức năng, nhiệm vụ được giao theo mục tiêu, yêu cầu đã được đề ra tại Chiến lược phát triển BHTG đến năm 2025, định hướng đến 2030 (được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt tại Quyết định số 1660/QĐ-TTg). Bên cạnh đó dự thảo Luật bổ sung các quy định mang tính nguyên tắc chung về hoạt động đầu tư, chế độ tài chính, nguồn vốn hoạt động, quản lý sử dụng vốn nhà nước tại tổ chức BHTG tại Luật, các nội dung mang tính chất kỹ thuật, thay đổi theo thực tiễn biến động thì giao cho Chính phủ, bộ ngành quy định chi tiết, phù hợp với chủ trương về định hướng xây dựng pháp luật của Đảng và Nhà nước, vừa đảm bảo công khai, minh bạch trong hoạt động của tổ chức BHTG.

3.5. Chương V: Hoạt động thông tin, báo cáo

Chương này quy định về trách nhiệm báo cáo và công bố thông tin của tổ chức BHTG; trách nhiệm cung cấp thông tin của NHNN trên cơ sở kế thừa quy định của Luật hiện hành.

3.6. Chương VI: Thanh tra về BHTG

Chương này quy định về thanh tra về BHTG trên cơ sở kế thừa quy định của Luật hiện hành.

3.7. Chương VII: Tham gia xử lý TCTD được can thiệp sớm, kiểm soát đặc biệt; tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng

Dự thảo Luật bổ sung một chương riêng quy định việc tổ chức BHTG tham gia xử lý TCTD, tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng trong hoạt động của TCTD. Theo đó, tổ chức BHTG thực hiện cho vay đặc biệt tổ chức tham gia BHTG khi tổ chức tham gia BHTG được can thiệp sớm và bị rút tiền hàng loạt, được kiểm soát đặc biệt và bị rút tiền hàng loạt, cho vay đặc biệt tổ chức tham gia BHTG được kiểm soát đặc biệt để thực hiện phương án phục hồi, phương án chuyển giao bắt buộc. Tổ chức BHTG tự quyết định việc cho vay đặc biệt, bao gồm cả việc cho vay có/không có tài sản bảo đảm, có/không có lãi suất. Thống đốc NHNN quy định việc tổ chức BHTG cho vay đặc biệt đối với TCTD. Dự thảo Luật cũng quy định nguyên tắc xử lý khoản vay đặc biệt.

Dự thảo Luật bổ sung quy định về chi trả để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội. Theo đó, dự thảo Luật quy định để đảm bảo an toàn hệ thống, trật tự an toàn xã hội theo quy định tại khoản 4 Điều 162 Luật các TCTD, NHNN báo cáo Chính phủ quyết định việc yêu cầu tổ chức BHTG chi trả trong trường hợp TCTD được kiểm soát đặc biệt bị mất hoặc có nguy cơ mất khả năng chi trả. Quy định này tạo cơ sở để tổ chức BHTG có thể chi trả sớm hơn cho người gửi tiền (không phải sau khi TCTD bị phá sản mới thực hiện chi trả), qua đó đảm bảo tổ chức BHTG thực hiện tốt hơn chức năng bảo vệ quyền lợi người gửi tiền và đảm bảo an toàn hệ thống TCTD.

Dự thảo Luật bổ sung quy định tổ chức BHTG được NHNN cho vay đặc biệt với lãi suất 0%, không có tài sản bảo đảm trong trường hợp số tiền trong quỹ dự phòng nghiệp vụ không đủ để chi trả cho người gửi tiền khi phát sinh nghĩa vụ chi trả quy định tại Điều 21 dự thảo Luật; tổ chức BHTG xây dựng phương án tăng phí BHTG để bù đắp phần vay đặc biệt, sử dụng tiền trả nợ vay đặc biệt của TCTD, nguồn thu từ bán giấy tờ có giá do tổ chức BHTG nắm giữ, từ thanh lý tài sản của TCTD vay đặc biệt, phí BHTG để ưu tiên hoàn trả nợ vay đặc biệt cho NHNN. Dự thảo Luật cũng giao Thống đốc NHNN hướng dẫn việc NHNN cho tổ chức BHTG vay đặc biệt.

Ngoài ra, thực tiễn cho thấy khi phát sinh rủi ro có nguy cơ lan truyền ảnh hưởng tới an toàn hệ thống, nếu không có ngay các biện pháp nhanh chóng, kịp thời để ổn định tâm lý người gửi tiền sẽ dẫn tới một sự đổ vỡ dây chuyền nhanh chóng và khó có khả năng khắc phục. Theo đó, việc có các biện pháp đặc thù nhằm ứng phó với các rủi ro, ngăn chặn khủng hoảng hệ thống là vô cùng cần thiết. Tại Luật Các TCTD năm 2024 đã bổ sung quy định về xử lý trong trường hợp TCTD bị rút tiền hàng loạt, trong đó quy định một số các biện pháp ứng phó từ chính TCTD bị rút tiền hàng loạt, các biện pháp từ cơ quan quản lý. Tuy nhiên để ứng phó khủng hoảng cần có một cơ chế tổng thể của nhiều biện pháp, cần bổ sung tại Luật BHTG việc tham gia của tổ chức BHTG. Trên cơ sở đó, dự thảo Luật quy định: Trường hợp phát sinh sự cố, khủng hoảng có nguy cơ gây mất an toàn hệ thống tổ chức tín dụng, tổ chức bảo hiểm tiền gửi tham gia xử lý sự cố, khủng hoảng theo quy định tại Luật này. Chính phủ quyết định các biện pháp khác để xử lý sự cố, khủng hoảng.

3.8. Chương VIII: Điều khoản thi hành

Dự thảo Luật cũng bổ sung quy định chuyên tiếp đối với một số trường hợp phát sinh trước thời điểm Luật có hiệu lực thi hành, như: (i) Kỳ phiếu, tín phiếu do tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi phát hành còn số dư trước ngày 01/7/2024 được tính vào tiền gửi được bảo hiểm cho đến khi tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi thanh toán hết kỳ phiếu, tín phiếu; (ii) Tổ chức tín dụng được kiểm soát đặc biệt trước ngày Luật này có hiệu lực thi hành được tạm hoãn nộp khoản tiền chậm nộp đã phát sinh kể từ thời điểm được đặt vào kiểm soát đặc biệt.

4. Những nội dung về phân cấp, phân quyền

4.1. Về việc phân quyền cho Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ

- Dự thảo giao Chính phủ hướng dẫn thực hiện Luật này.

- Dự thảo Luật bổ sung nội dung giao Chính phủ như: (i) quy định về tổ chức, hoạt động, chế độ tiền lương, thù lao, tiền thưởng của tổ chức BHTG phù hợp với tính chất hoạt động của BHTG; (ii) quy định về quản lý và đầu tư vốn, giám sát, đánh giá hiệu quả đầu tư vốn nhà nước tại tổ chức BHTG, quy định về việc bổ sung vốn điều lệ của tổ chức BHTG; (iii) quyết định các biện pháp khác luật để xử lý sự cố, khủng hoảng, thống nhất với quy định tại Điều 162 Luật các TCTD.

- Dự thảo kế thừa nội dung Thủ tướng Chính phủ quyết định việc phê duyệt chiến lược phát triển bảo hiểm tiền gửi; bổ sung quy định về vốn vay đặc biệt từ Ngân hàng nhà nước Việt Nam, vốn tiếp nhận hỗ trợ theo nguyên tắc có hoàn trả từ ngân sách nhà nước.

4.2. Về phân cấp, phân quyền cho các Bộ, ngành, tổ chức BHTG

- Dự thảo Luật kế thừa việc phân quyền cho Bộ trưởng Bộ Tài chính quy định về chế độ tài chính của tổ chức BHTG.

- Bổ sung nội dung phân quyền cho Bộ Tài chính (i) có trách nhiệm kiểm tra việc thực hiện các quy định về chế độ tài chính, hạch toán, kế toán của tổ chức bảo hiểm tiền gửi, phù hợp với chức năng, nhiệm vụ của Bộ Tài chính; (ii) quy định tỷ lệ trích lập chênh lệch thu chi của tổ chức bảo hiểm tiền gửi vào các quỹ của BHTG.

- Phân cấp một số nội dung hiện hành đang do Chính phủ quy định nay chuyển về Thống đốc NHNN quy định, như: (i) quy định về cung cấp thông tin của NHNN, (ii) quy định về việc cấp, thu hồi, cấp lại Chứng nhận tham gia BHTG.

- Phân cấp một số nội dung hiện hành đang do Thủ tướng Chính phủ quy định nay chuyển về Thống đốc NHNN quy định như: (i) quy định hạn mức trả tiền bảo hiểm và quyết định hạn mức vượt trần trong trường hợp đặc biệt; (ii) quy định về phí BHTG.

- Dự thảo Luật bổ sung nội dung phân quyền cho Thống đốc NHNN quyết định cho vay đặc biệt BHTGVN; quy định việc tổ chức BHTG cho vay đặc biệt đối với TCTD; hướng dẫn việc tính và nộp phí BHTG của tổ chức tham gia BHTG; hướng dẫn về việc Ngân hàng Nhà nước Việt Nam cho tổ chức bảo hiểm tiền gửi vay đặc biệt; quy định về phương thức đầu tư của tổ chức BHTG và quy trình kiểm soát, quản lý rủi ro trong hoạt động đầu tư của tổ chức BHTG.

- Dự thảo Luật cũng phân cấp nhiệm vụ từ NHNN cho tổ chức BHTG, theo đó tổ chức BHTG thực hiện kiểm tra tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi theo kế hoạch, nội dung do NHNN giao.

Việc phân cấp, phân quyền tại dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) phù hợp với chỉ đạo tại Nghị quyết của Bộ Chính trị về đổi mới tư duy, định hướng xây dựng pháp luật: *“Bên cạnh một số bộ luật, luật quy định về quyền con người, quyền công dân, tổ tụng tư pháp căn cứ thể, về cơ bản các luật khác, nhất là luật điều chỉnh các nội dung về kiến tạo phát triển chỉ quy định những vấn đề khung, những vấn đề có tính nguyên tắc thuộc thẩm quyền của Quốc hội, còn những vấn đề thực tiễn thường xuyên biến động thì giao Chính phủ, Bộ, ngành, địa phương quy định để bảo đảm linh hoạt, phù hợp với thực tiễn”*.

Việc phân cấp, phân quyền tại dự thảo Luật cũng phù hợp chủ trương đẩy mạnh phân cấp, phân quyền của Đảng, Nhà nước và phù hợp với thẩm quyền, chức năng, nhiệm vụ của các cơ quan được phân cấp, phân quyền.

5. Đánh giá chung

5.1. Nội dung dự thảo Luật đã phù hợp, thể chế hóa đúng và đầy đủ đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách của Nhà nước. Các nội dung tại dự thảo

Luật không có nội dung tác động tới chính sách bình đẳng giới và chính sách dân tộc.

5.2. Về tính tương thích của nội dung dự thảo Luật với các điều ước quốc tế mà nước CHXHCN Việt Nam là thành viên:

Các Hiệp định thương mại tự do (bao gồm các Hiệp định thế hệ mới như CPTPP, EVFTA và RCEP) là các hiệp định ghi nhận các cam kết, nghĩa vụ về mở cửa thị trường và cơ chế bảo hộ nhà đầu tư nước ngoài của các nước thành viên. Tuy nhiên, hoạt động BHTG là một hoạt động đặc thù, không vì mục tiêu lợi nhuận, không mang tính chất kinh doanh; theo đó, không thuộc phạm vi ngành nghề thương mại dịch vụ (như dịch vụ “bảo hiểm” thông thường) và thương mại hàng hóa khác được điều chỉnh tại các hiệp định thương mại tự do.

Hiện nay, Việt Nam cũng không cam kết mở cửa cho nhà đầu tư nước ngoài tham gia vào hoạt động bảo hiểm tiền gửi. Vì vậy, hoạt động BHTG không thuộc phạm vi bảo hộ đầu tư nước ngoài tại các Hiệp định bảo hộ đầu tư nước ngoài.

Qua rà soát, Việt Nam cũng chưa kí kết bất cứ điều ước quốc tế nào điều chỉnh hoạt động BHTG. Vì vậy, nội dung dự thảo Luật không trái với các cam kết quốc tế của Việt Nam.

V. DỰ KIẾN NGUỒN LỰC, ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM CHO VIỆC THI HÀNH VĂN BẢN VÀ THỜI GIAN TRÌNH THÔNG QUA

1. Dự kiến nguồn lực, điều kiện bảo đảm cho việc thi hành văn bản

Khi Luật BHTG (sửa đổi) được thông qua có thể phát sinh nguồn lực cho việc ban hành văn bản hướng dẫn thi hành Luật, tổ chức tuyên truyền, phổ biến quy định pháp luật.

Về phía tổ chức tham gia bảo hiểm tiền gửi, nội dung dự thảo Luật cơ bản đã và đang được thực hiện, các nội dung sửa đổi, bổ sung không phát sinh thêm chi phí cho đối tượng chịu tác động. Các đối tượng chịu tác động có thể đảm bảo được nguồn lực, điều kiện thực hiện, khả thi trong thực tế khi Luật được thông qua.

Đối với các cơ quan nhà nước, nội dung dự thảo Luật cơ bản cũng đã và đang được thực hiện, các nội dung sửa đổi, bổ sung không phát sinh thêm chi phí của ngân sách nhà nước, chi phí cho quản lý nhà nước mà đều là các khoản chi thường xuyên (chủ yếu là kinh phí xây dựng, hoàn thiện thể chế; phổ biến pháp luật; đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ; nâng cấp hệ thống công nghệ...).

Đối với tổ chức bảo hiểm tiền gửi, sau hơn 25 năm thành lập và đi vào hoạt động, BHTGVN đã thiết lập được cơ cấu tổ chức bộ máy tương đối hoàn thiện với Trụ sở chính đặt tại Hà Nội và 8 Chi nhánh BHTGVN tại 8 khu vực kinh tế trọng điểm. Về nguồn nhân lực, tính đến ngày 31/12/2024, BHTGVN có 874 cán

bộ và người lao động trong toàn hệ thống. Với cơ sở thực tiễn như trên, các nội dung tại dự thảo Luật không làm phát sinh thêm tổ chức bộ máy của BHTGVN.

Như vậy, nguồn lực tài chính, cơ sở vật chất, công nghệ, nhân lực hiện nay cơ bản sẽ đủ điều kiện cho việc thực hiện.

2. Thời gian trình thông qua dự thảo luật

Chính phủ đề xuất thông qua dự thảo Luật BHTG (sửa đổi) tại Kỳ họp thứ 10 Quốc hội khóa XV năm 2025.

Trên đây là Tờ trình của Chính phủ về dự án Luật Bảo hiểm tiền gửi (sửa đổi). Chính phủ kính trình Quốc hội xem xét, cho ý kiến./.

(Xin gửi kèm theo: (i) Tờ trình tóm tắt dự án Luật; (ii) Dự thảo Luật; (iii) Báo cáo tổng kết việc thi hành pháp luật hoặc đánh giá thực trạng quan hệ xã hội liên quan đến dự thảo; (iv) Báo cáo rà soát các chủ trương, đường lối của Đảng, văn bản quy phạm pháp luật, điều ước quốc tế có liên quan đến dự thảo; (v) Bản đánh giá thủ tục hành chính, việc phân quyền, phân cấp, bảo đảm bình đẳng giới, chính sách dân tộc; (vi) Bản so sánh dự thảo Luật với luật hiện hành; (vii) Bản tổng hợp ý kiến, tiếp thu, giải trình ý kiến góp ý của các Bộ, ngành, cơ quan, tổ chức liên quan; (viii) Báo cáo thẩm định của Bộ Tư pháp; (ix) Báo cáo tiếp thu, giải trình ý kiến thẩm định của Bộ Tư pháp; (x) Tài liệu tham khảo: Tổng hợp kinh nghiệm quốc tế; (xi) Báo cáo tiếp thu, giải trình kết luận của Ủy ban Thường vụ Quốc hội và Báo cáo thẩm tra sơ bộ của Ủy ban Kinh tế và Tài chính của Quốc hội).

Nơi nhận:

- Như trên;
- Văn phòng Trung ương Đảng;
- Ủy ban Kinh tế và Tài chính của QH;
- Ủy ban Pháp luật và Tư pháp của QH;
- Văn phòng Quốc hội;
- Văn phòng Chủ tịch nước;
- Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- Các Phó Thủ tướng Chính phủ (để b/c);
- Văn phòng Chính phủ;
- Công pháp luật quốc gia;
- Các bộ; cơ quan ngang bộ; cơ quan thuộc Chính phủ;
- Lưu: VT, KTTH.

71

TM. CHÍNH PHỦ
TUQ. THỦ TƯỚNG
THỐNG ĐỐC
NGÂN HÀNG NHÀ NƯỚC VIỆT NAM

Nguyễn Thị Hồng